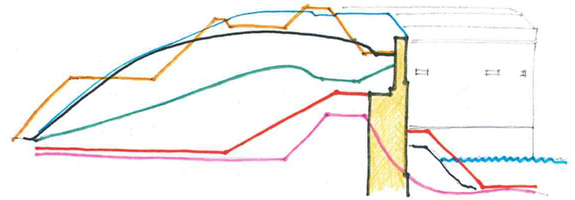
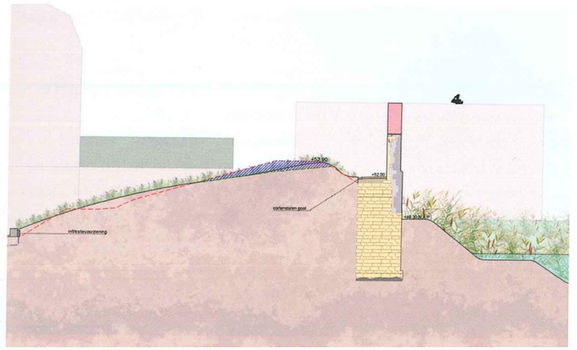
Structuurvisie landschap: tekening van de weidere omgeving van De Vijf Koppen.
Afbeelding: MTD landschapsarchitecten.

Schetsmatige opbouw van de grondprofielen met op de afbeelding eronder de dwarsdoorsnede over de walmuur en de grondwal.
Afbeelding: MTD landschapsarchitecten.

Bij de vierde variant zou de aanaarding aan de stadszijde deels worden afgraven, zodat de oorspronkelijke weergang tussen Poort Waerachtig en het rondeel beloopbaar zou worden. Deze vier varianten werden voorgelegd aan de monumentencommissie. Die adviseerde -gezien de impact op de aanaarding en het aansluitende park- een landschapsarchitect bij het ontwerpproces te betrekken. Voor het opstellen van de landschappelijke structuurvisie werd MTD landschapsarchitecten ingeschakeld en werd het gehele gebied vanaf de Onze Lieve Vrouwewal tot aan de voormalige Sint Pieterspoort betrokken.

Landschappelijke structuurvisie
Niké van Keulen

Rondeel De Vijf Koppen is als onderdeel van de vestingwerken van Maastricht en meer specifiek als onderdeel van de vestingwerken van de Nieuwstad, van zeer bijzondere cultuurhistorische waarde. Het instorten van een deel van de stadsmuur pal naast het rondeel in 2019 en het gewenste herstel leverden een uitgelezen kans om deze waarde te behouden, te versterken en de publieke beleving van het erfgoed te vergroten. In februari 2021 kreeg MTD landschapsarchitecten opdracht van de gemeente Maastricht voor het opstellen van een 'Structuurvisie' voor de landschappelijke inpassing en een 'Inrichtingsplan' voor de openbare ruimte in directe aansluiting op het rondeel en de courtinemuur De Vijf Koppen.

Historie als inspiratie voor de toekomst
Het hoofddoel van de plannen was een evenwichtige balans tussen het conserveren en restaureren van de cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden van het rondeel, de courtinemuur en de aarden wal en het toevoegen van daarop geïnspireerde eigentijdse elementen en vormen van gebruik. Dit vroeg om een analyse van de meest essentiële waarden van De Vijf Koppen in de context van de vestingwerken van Maastricht en in de context van het aangrenzende Stadspark en Faliezusterpark. In de context van de vestingwerken van Maastricht was het van belang dat dit deel van de vestingwerken, bestaande uit courtinemuur, rondelen, poort, aarden wal aan de binnenzijde van de muur en voorlanden aan de buitenzijde, een latere uitbreiding vormt van de eerste en tweede ommuring van Maastricht. Dit deel van de vestingwerken is feitelijk op te vatten als de latere ommuring van enkele oude watervoerende armen van de Jeker, die hier uitstromen in de Maas. In deze context werd met de plannen ingezet op het herstel en beleefbaar maken van de samenhang van dit deel van de vestingwerken met de eerste en tweede omwalling. In de lengterichting moest dit vooral vorm krijgen door een continue route over de stadsmuur en aarden wal in noordoostelijke richting naar de Helpoort, en in westelijke richting naar rondeel Haat en Nijd en de Sint Pieterspoort.